GROEN VISIE

ter vaststelling
mei 2024

Gemeente Amstelveen

Voorwoord

Amstelveen is een aantrekkelijke groene stad, waar we terecht trots op mogen zijn. Van de kenmerkende laanbeplanting bij de entrees tot de bloemrijke bermen. Van groene rotondes tot groene speeltuinen. Van onze vele parken tot aan de unieke scheggen. Van de rivier de Amstel tot aan de veenplas de Poel. Amstelveen heeft het qua groen en water allemaal.

Bijzonder groen

Amstelveen kent maar liefst 24 parken, heemparken of heemgroenzones. Het woord 'heem' betekent dat de beplanting tot de oorspronkelijke wilde planten van ons land behoort. 'Heemparken' zijn zelfs een Amstelveense uitvinding en het unieke Dr. Jac. P. Thijssepark en De Braak zijn rijksmonumenten. Amstelveen is daarnaast zuinig op de ruim 31.000 bomen langs wegen en straten. Ze vormen een groene draad door Amstelveen en zijn vaak al tientallen jaren geleden geplant. Direct buiten de bebouwde kom heeft Amstelveen twee bijzondere landschappen. Aan de westzijde ligt het uitgestrekte Amsterdamse Bos grotendeels binnen onze stadsgrenzen. Het bos maakt deel uit van de 'Westeinderscheg'. Aan de oostzijde ligt het open oudhollandse cultuurlandschap van de 'Amstelscheg' met de Middelpolder en Bovenkerkerpolder, waar diverse veenweidevogels broeden.

Grote waarde

Het groen in Amstelveen heeft grote waarde. Het bevordert een gezonde leefomgeving, verhoogt de sfeer in de stad en verbindt mensen met elkaar. Het is van grote betekenis voor biodiversiteit en draagt daarmee bij aan schone lucht, fris water, een goede kwaliteit van de bodem en de bestuiving van gewassen. Groen draagt bij aan een aangenamer leefklimaat in periodes van veel neerslag, extreme hitte of langdurige droogte. Ons groene culturele erfgoed is van onschatbare historische waarde en verhoogt zelfs de financiële waarde van onroerend goed. Een groene stad creëert een gunstiger vestigingsklimaat, zowel voor bewoners als ondernemers.

Groene stad in balans

De groenvisie schetst hoe Amstelveen haar groene kwaliteit kan behouden voor een gezonde en aangename leefomgeving. Met inwoners, terreinbeheerders en partners onderzochten we wat we verstaan onder groene kwaliteit en hoe we deze het beste borgen. In onze visie op groen schetsen we hoe ons groene karakter, als één van de kernkwaliteiten van Amstelveen, een drager kan blijven van de identiteit van zowel het bestaande als het toekomstige Amstelveen. We vestigen de aandacht op de betekenis van groen en water bij de ontwikkeling en het beheer van onze stad, juist wanneer de druk op het groen toeneemt door ontwikkelingen die ruimte vragen. Zo kunnen we met trots zeggen dat ons groen meegroeit met stedelijke ontwikkeling en past bij de behoefte van onze inwoners.
Een groene stad in balans dus.

Met een groen hart voor Amstelveen,

Floor Gordon
Wethouder Groen en Water

1 Samenvatting

In deze visie beschrijft de gemeente het belang dat groen heeft voor Amstelveen. En hoe zij -ook bij verdere groei van de stad- wil bereiken dat openbaar groen en water een grotere bijdrage leveren aan een fijne en gezonde woon- en werkomgeving.

Groen is belangrijk voor Amstelveen. De stad heeft een bijzondere groene uitstraling en is trots op het feit dat ze in de regio een aangenaam groene woonomgeving biedt. Maar, de verdergaande verstedelijking zet het groene karakter en het leefmilieu van Amstelveen onder druk. Nu al is het effect daarvan zichtbaar, omdat bomen of groen verdwijnen voor nieuwe infrastructuur of bouwprojecten. Of omdat er onvoldoende ruimte is voor herplant of compensatie van groen in de directe omgeving.

Deze groenvisie biedt een vertrekpunt om ervoor te zorgen dat stedelijke ontwikkelingen ertoe gaan leiden dat het groene karakter van de Amstelveen wordt behouden en verder wordt versterkt. Daarnaast benoemen we in de visie het uitgangspunt dat groen en water een grotere bijdrage gaan leveren aan actuele leefbaarheidsvraagstukken.

Met inwoners en partners in de stad hebben we nagedacht over gebieden en aspecten van het groen en water die van grote betekenis zijn of kunnen worden voor een blijvend aantrekkelijke woonomgeving en een leefbare stad. De kern van de visie bestaat uit vier pijlers voor het groen. Deze richten zich op het verbeteren van de functionele samenhang van de groenstructuur, het versterken van de waarden van groen en water, het vinden van een balans tussen groen en verstedelijking, en het flexibel aanpassen van wijkgroen aan lokale behoeften.

De doelen en principes uit deze visie worden uitgewerkt in gemeentelijk beleid en onderdeel van de uitvoeringstaken van de gemeente.

Pijlers voor de groenvisie

- Stad en natuur zijn robuust verbonden door groen en water
- Groen en water dragen bij aan het welzijn van mens en dier
- Groen en verstedelijking zijn in balans
- Groen is divers en draagt bij aan een gezonde leefomgeving

Inhoudsopgave

	VOORWOORD	*2*
1	*SAMENVATTING*	*4*
	INHOUDSOPGAVE	*6*
	LEESWIJZER	*8*
2	*INLEIDING*	*10*
3	*OPGAVEN EN KANSEN VOOR GROEN AMSTELVEEN*	*12*
4	*VIER PIJLERS VOOR GROEN AMSTELVEEN*	*16*
	VERBONDEN GROEN	*20*
	WAARDEVOL GROEN	*24*
	GROEN IN BALANS	*28*
	DIVERS GROEN	*30*
5	*BOUWEN AAN GROEN AMSTELVEEN*	*34*
	BIJLAGEN	*38*
	BEGRIPPENLIJST	*40*

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 vat samen wat de ambities zijn, die worden vastgelegd met de groenvisie. Hierin wordt beschreven waarom het belangrijk is om een visie op te stellen en hoe de visie tot stand is gekomen.

Hoofdstuk 2 beschrijft welke rol een groenvisie vervult in het gemeentelijk beleid. In dit hoofdstuk wordt afgebakend waar de groenvisie betrekking op heeft en hoe de gemeente de ambities uit de visie tot uitvoering wil brengen.

Hoofdstuk 3 geeft een samenvatting van een uitgevoerde groenanalyse. Het beschrijft de bestaande situatie van groen in de stad en de invloeden die effect zullen gaan hebben op de inrichting en functie van de groene elementen in de stad. De opgaven die hieruit volgen vormen de aanzet voor de ambities in de visie.

Hoofdstuk 4 beschrijft vier pijlers voor het groen. De pijlers bestaan uit een ambitie die de stip op de horizon beschrijft, een hoofddoel dat daaruit volgt voor het groenbeleid en een praktisch principe dat ertoe leidt dat uitvoering altijd bijdraagt aan de groene ambitie. Twee pijlers richten zich vooral op de vorm van het groen en benadrukken respectievelijk de gewenste samenhang van de groenstructuur en een waardebewuste inrichting. De overige twee pijlers hebben betrekking op de uitvoering, waarbij groen integraal wordt mee ontwikkeld bij stedelijke herinrichting en het wijkgroen flexibel aanpasbaar is aan de lokale, groene behoeften.

Hoofdstuk 5 beschrijft op welke wijze de ambities kunnen worden gerealiseerd. Het beschrijft welke middelen de gemeente kan inzetten in haar beleid, werkwijze, organisatie, samenwerking of communicatie. Welke middelen prioritair zijn wordt nader uitgewerkt en na vaststelling van de Groenvisie aan de raad voorgelegd.

Als bijlage zijn enkele kaarten uit relevant beleid en een korte begrippenlijst toegevoegd.

2 Inleiding

Deze groenvisie vormt de basis voor het groenbeleid van Amstelveen. Hierin wordt de koers van de stad bepaald door de opgaven van Amstelveen, zowel nu als in de komende decennia, te verbinden aan de groene kernkwaliteiten van de stad.

De gemeente Amstelveen stelt deze groenvisie op als onderdeel van haar richtinggevende beleid. De visie borduurt voort op het Groenstructuurplan uit 2008. De groenvisie, als visie volgens de Omgevingswet, beschrijft alleen de ambities van het stadsbestuur. De uitwerking vindt plaats in aanvullend gemeentelijk beleid, zoals het Bomenplan, of in diverse uitvoeringsprojecten.

De groenvisie beschrijft op hoofdlijnen hoe het gemeentebestuur het groen als kernkwaliteit van Amstelveen wil behouden en versterken. En de waarde die ze hecht aan het groen, de bomen en het water voor de identiteit van de stad, de wijken en de buitengebieden. In deze visie zijn ambities geformuleerd die een stip op de horizon beschrijven voor de samenhang en inrichting van het groen en water en op welke wijze dat kan worden bereikt. De ambities helpen het bestuur, de gemeentelijke organisatie en overige betrokkenen helpen om blijvend te werken aan Amstelveen als groene stad.

In deze visie doet de gemeente uitspraken die betrekking hebben op zowel groen als het water in groengebieden, zowel over natuurlijke plekken als natuurlijke elementen. Deze definitie van groen omspant in deze visie verschillende schaalniveaus: van de laanbomen in de straat, de vijver in het park tot de landschapselementen in de buitengebieden. Waar noodzakelijk en mogelijk wordt concreet toegelicht waar de uitspraken in deze visie betrekking op hebben.

Groen en water maken een belangrijk onderdeel uit van onze directe leefomgeving. Daarom hebben inwoners, ondernemers, de Groenraad, (belangen-)organisaties en politiek meegedacht bij het tot stand komen van deze visie. Ook bij de uitwerking van deze visie naar aanvullend beleid en uitvoering willen we inwoners en belanghebbenden blijven betrekken.

Activiteiten beleidscyclus gemeente

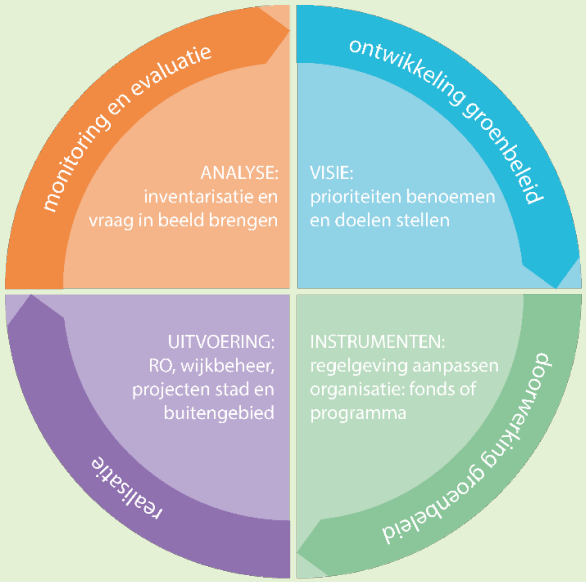

3 Opgaven en kansen voor groen Amstelveen

In 2022 en 2023 heeft de gemeente een analyse gedaan van de ontwikkeling van het groen in Amstelveen en bepaald welke actuele trends van invloed zijn op het groenbeleid. De uitkomsten van de analyse worden hieronder samengevat en vormen de basis voor de ambities van de groenvisie.
Voor deze analyse zijn vakdeskundigen, partners en inwoners benaderd. De analyse laat zien dat het groen in de gemeente sterk wordt gewaardeerd als bijzondere woonkwaliteit. Tegelijkertijd zijn er zorgen over het behoud en de kwaliteit van het groen. Daarvoor werd er door de deelnemers speciaal aandacht gevraagd voor actuele thema's zoals natuur, klimaat en gezondheid.

Groene ontwikkeling

Ongeveer honderd jaar lag het dorp Amstelveen in een nog vrijwel lege polder. Stapsgewijs heeft de gemeente zich verder ontwikkeld tot een groene stad, waarin een netwerk van groen en water de woonwijken aan elkaar rijgt. Deze wijken kennen hun eigen, karakteristieke groene en waterrijke inrichting. Deze verleent Amstelveen een bijzondere kwaliteit ten opzichte van omliggende gemeenten.

De groei van Amstelveen zet zich de komende jaren door, maar de beschikbare ruimte daarvoor is beperkt. Daarnaast vragen nieuwe maatschappelijke opgaven ook om flink wat extra ruimte in de stad. Het openbaar groen vormt vaak een onderdeel van deze ruimtelijke afwegingen. Het blijkt in deze ontwikkelpraktijk lastig om de kwantiteit en kwaliteit van het groen te behouden.

Vanwege het toegenomen belang van groen voor de leefbaarheid ligt er een opgave om groen en water zoveel als mogelijk te behouden en te versterken als bijzondere kernkwaliteit ten behoeve van een verdere, duurzame ontwikkeling.

Groene elementen

Het Groenstructuurplan uit 2008 legt op kaart de (hoofd-)groenstructuur vast en beschrijft de karakteristieken ervan. Het beschrijft dat bovenwijks groen en water met de buitengebieden een doorgaand functioneel en ruimtelijk netwerk vormen. Deze bestaat uit lanen en paden, singels of doorgaande plantsoenen en de belangrijkste (heem-)parken. Het groenblauwe netwerk maakt dat mensen en dieren zich in een natuurlijke omgeving door de stad kunnen verplaatsen.

Beleid heeft niet kunnen voorkomen dat de groenstructuur op sommige plekken is aangetast waardoor de ruimtelijke of functionele samenhang doorbroken is. We constateren dat er een opgave ligt om de samenhang van groen en water centraal te stellen bij ruimtelijke afwegingen.

Het wijkgroen bepaalt de groene uitstraling en herkenbaarheid van de wijken onderling. Vanwege herinrichting of beheer is het oppervlak en de kwaliteit van dit wijkgroen afgenomen. Inwoners geven aan dit groen dicht bij huis belangrijk te vinden en signaleren kansen. Daarom is het belangrijk hen te betrekken bij ontwikkeling van het wijkgroen en aan te sluiten op lokale behoeften.

Groene waarden

De opvattingen over de betekenis van groen en water veranderen. Al langere tijd is bekend dat groen en water van waarde zijn voor landschappelijke uitstraling, recreatie of natuur. Maar, groen en water bieden ook grote kansen voor nieuwe maatschappelijke opgaven, zoals klimaatadaptatie of brede gezondheid. De bijdrage van groen en water voor de thema's natuur, klimaat, welzijn en identiteit worden algemeen erkend als waarden van groen of 'ecosysteemdiensten'.

In de analyse worden de kansen benoemd voor verschillende aspecten van de leefomgeving. En hoe de groen- en waterstructuur vooral bij kan dragen op systeemniveau, terwijl het wijkgroen lokaal van grote betekenis is. De analyse laat zien dat we meer aandacht moeten besteden aan de samenhang van groen en water en aan de verschillende waarden van het groen. Naast de traditionele functies, zoals natuur en recreatie, zullen ook nieuwe opgaven, zoals biodiversiteit, klimaat, gezondheid en de stedelijke identiteit onderdeel moeten worden van afwegingen over ingrepen in het groen.

Inventarisatie groene kansen: bewoners en vakdeskundigen

Waarden van het groen

natuur

klimaat

gezondheid

identiteit

Conclusies uit Groenanalyse en Agendering

Groenstructuur

Opgave: versterk de onderlinge verbindingen en vergroot de kwaliteit van het netwerk van groen en water
Kans: benut stedelijke groei en beheer om structuur compleet te maken en kwaliteit te verhogen

- Breidt de groenstructuur uit bij nieuwe ontwikkelingen;
- Behoud en versterk de samenhang van de groenstructuur en de relatie met de buitengebieden;
- Benut de groenstructuur ter versterking van de ruimtelijke kwaliteit van de stad.

Wijkgroen

Opgave: houdt wijkgroen duurzaam in stand houden en richt deze minder eentonig in
Kans: wijkontwikkelingen inzetten om de inrichting beter af te stemmen op lokale behoeften en meer divers te maken

- Realiseer meer groene differentiatie in de wijken;
- Betrek de wensen van inwoners bij de inrichting van wijkgroen;
- Benut het wijkgroen voor maatschappelijke opgaven als klimaat en welzijn.

Groene ontwikkeling

Opgave: behoud en versterk de groene kwantiteit en kwaliteit bij stedelijke ontwikkelingen
Kans: benut ontwikkelingen om de groene basis om groene identiteit van de stad te behouden

Groene waarden

Opgave: vergroot de bijdrage van groen en water aan natuur, klimaat, gezondheid en identiteit
Kans: groene waarden meenemen bij kwalitatieve beoordeling van groeninrichting en -beheer

Natuur

- Vergroot de natuurwaarde van de groengebieden en water, passend bij de omgeving
- Richt de groenstructuur in als ecologische verbinding, passend bij de gewenste natuurwaarde
- Vergroot de natuurwaarden en biodiversiteit van openbaar groen, passend bij de omgeving

Klimaat

- Maak groengebieden geschikt voor waterberging en realiseer koele verblijfsplekken
- Maak groenstructuren geschikt voor waterberging en -transport en realiseer koele verbindingen
- Maak openbaar groen geschikt voor lokale waterberging en verkoeling

Gezondheid

- Realiseer in groengebieden een divers en toegankelijk aanbod aan beweegplekken
- Realiseer in de groenstructuur een doorgaand netwerk voor wandelen en fietsen
- Maak openbaar groen geschikt voor ontmoeting, ontspanning en beweging voor diverse doelgroepen

Identiteit

- Benut het groen voor het imago van Groen Amstelveen
- Vergroot de eigen karakteristiek van de groenstructuur, groen- en buitengebieden
- Vergroot de diversiteit van het openbaar groen

4 Vier pijlers voor groen Amstelveen

Amstelveen wil een groene stad blijven, terwijl zij voortdurend in ontwikkeling is. In dit hoofdstuk leggen we vast wat we verstaan onder de groene kwaliteit van Amstelveen. We benoemen de belangrijkste ambities voor het groen en water in de stad. En vertalen die door naar een set met principes voor inrichting en beheer van groen en water, die ons moeten helpen om deze ambities te realiseren.

Kernkwaliteit

Groen heeft een belangrijke rol gespeeld bij de groei van Amstelveen tot aantrekkelijke woonplek dicht bij een uitbreidend Amsterdam. Tijdens de ontwikkeling stond voorop dat groen het welzijn van de inwoners dient, op verschillende wijze kan worden beleefd en binnen handbereik moet zijn.

Er is een aangename balans ontstaan tussen natuur en stad. Vanzelfsprekend vanwege de aantrekkelijk ligging tussen het Amsterdamse Bos, de Middel- en Bovenkerkerpolder en de Amstel. Bovendien door een uitgebreid netwerk van groen en water dat de stad dooradert en verbindt met het buitengebied. En door het wijkgroen dat zorgvuldig is afgestemd op de bebouwing en met zorg wordt beheerd.

Door de jaren heen is ons inzicht over het belang van groen verder verrijkt. Groen levert diverse voordelen op voor de leef- en werkomgeving. Vooral de positieve effecten op natuur, klimaat, welzijn en identiteit vormen een belangrijke voorwaarde voor een duurzame leefomgeving bij verdere groei van de stad.

Ons belangrijkste uitgangspunt is dat we het groen als kernkwaliteit van Amstelveen willen behouden en versterken. We zien groen nog steeds als een belangrijke voorwaarde voor een fijne en aantrekkelijke stad, waar groen voor iedereen dichtbij is en de verbinding legt met de natuur. Meer dan voorheen vragen we aandacht voor de kwaliteit van het groen. Om deze te verbeteren en mee te laten groeien met de veranderende behoeftes van de stad is het nodig dat we onze ambities voor ons groenbeleid opnieuw formuleren.

Ambitie, doel en principe per pijler

VERBONDEN GROEN
De functionele samenhang van de groenstructuur wordt verbeterd.
We verbinden met de groenstructuur stad en natuur

WAARDEVOL GROEN
De waarden van het groen worden verbeterd.
We stellen de waarden die groen opleveren centraal

GROEN IN BALANS
Openbaar groen krijgt bij stedelijke ontwikkelingen een kwaliteitsimpuls.
We zetten natuurlijke oplossingen in voor een leefbare stad

DIVERS GROEN
Het wijkgroen is flexibel aanpasbaar aan lokale behoeften.
We ontwikkelen ons wijkgroen met en voor bewoners

Verbonden groen

We bouwen verder op onze investeringen in een samenhangende en robuuste groenstructuur. Daarom willen we onze groenstructuur duurzaam in stand te houden en de betekenis ervan voor de stad vergroten. De samenhang die deze structuur brengt en de relatie die ze legt met onze buitengebieden is daarbij essentieel. Hierdoor blijft onze groenstructuur functioneren als basisvoorziening voor een groeiende, gezonde stad.

Waardevol groen

We willen een betere definitie formuleren voor de kwaliteit van het groen. Daarom benoemen we bij inrichting en beheer welke waarde de groene inrichting heeft voor natuur, klimaatadaptatie, welzijn en identiteit. Met een waardengerichte aanpak kunnen we bij al onze werkzaamheden de betekenis van het groen centraal stellen en maken we afwegingen over het groen meer transparant.

Groen in balans

We willen voorkomen dat we onze groene identiteit verliezen onder druk van de ruimtelijke ontwikkelingen en onze groei inzetten om het groene karakter verder te versterken. Daarom maken we gebruik van de kansen en ontwikkelingen die zich voordoen om het groen aan te passen aan nieuwe opgaven en veranderende behoeftes van de stad. Zodat we meer regie kunnen houden op de balans tussen groen en de groei van de stad.

Divers groen

We willen we dat onze openbare ruimte een grotere rol speelt voor de leefbaarheid van de wijk en het welzijn van onze inwoners. Daarom willen we goed kunnen peilen wat er ‘leeft’ in de wijken. Via communicatie en dialoog met onze inwoners halen we ideeën op en stimuleren we betrokkenheid bij het groen. Hierdoor wordt het wijkgroen meer divers en kan het flexibel meegroeien met de wijk en toekomstige, maatschappelijke opgaven.

Verbonden groen

Onze inwoners willen in de stad overal dichtbij het groen en water kunnen ervaren. We streven ernaar om met groen en water de stad met de natuur te verbinden. Daarom verbeteren we de samenhang en de kwaliteit van de groenstructuur.
Met de groenstructuur leggen we een verbinding tussen de stad en het bos of de polder. Zodat we onze stedelijke behoefte aan groene systemen voor natuur, klimaat, recreatie en identiteit voor de toekomst zeker stellen. We werken aan een samenhangend, natuurlijk netwerk dat een functionele relatie legt tussen de stad en het landelijk gebied.

Stad en natuur zijn robuust verbonden

Aaneengesloten groengebieden zijn belangrijk voor mens en dier. Een samenhangend netwerk is een noodzakelijke basis voor diverse ecologische-, recreatieve- en watersystemen. Verbindingen dragen bij aan diversiteit, flexibiliteit en maken de stad veerkrachtig genoeg om veranderingen op te vangen.

Daarom streven we naar een doorgaand netwerk dat een groene relatie legt tussen de groengebieden in de stad onderling en met de buitengebieden. Op die manier kunnen de essentiële functies voor natuur, klimaat, recreatie en onze identiteit duurzaam worden gewaarborgd.

Ook de aansluiting op het groen en de landschappen in de regio is belangrijk. Als stad zijn we afhankelijk van regionale ecologische-, recreatieve- en watersystemen. Groenblauwe netwerken waarborgen de samenhang tussen de verschillende landschappen die de regio aantrekkelijk maken, leggen ecologische verbindingen en verhogen de kwaliteit van de leefomgeving – ook bij verdergaande verstedelijking.

Functionele samenhang

De essentie van de groenstructuur is dat het een samenhangend netwerk van groen en water vormt dat een verbinding legt tussen de stad en de omliggende buitengebieden. De kaart groenstructuur vormt de ruimtelijke afbakening van dit netwerk. Deze gebieden kennen een bijzondere status in ons groenareaal.

Het bos en de polders vormen belangrijke kerngebieden in het groene netwerk. Daarom willen we deze beter met elkaar verbinden en de groene kwaliteit ervan duurzaam in stand houden, samen met onze buurgemeenten en regio. In deze gebieden staat het belang voor natuur en recreatie voorop. We willen deze unieke gebieden steviger verbinden aan ons groene netwerk, om de betekenis ervan voor de stad te vergroten.

De (sport-)parken vormen groene stapstenen in onze groenstructuur en willen we steviger verankeren in ons groene netwerk. De bestaande thematische invulling van (sport-)parken in onze hoofdstructuur willen we versterken en uitbreiden. We streven daarbij naar een grotere diversiteit van de parken onderling. De heemparken blijven we beschermen vanwege de bijzondere, inheemse beplantingen die de parken een monumentale status geven en van groot belang zijn voor de natuur.

Bij de groene verbindingen staat de samenhang voorop. We streven naar een aaneengesloten netwerk en een robuuste aansluiting op zowel de parken als de buitengebieden en parken. Doorgaande boom- en groenstructuren en oppervlaktewater hebben daarin een belangrijke rol.

De groenstructuur kent diverse vormen van inrichting, Te allen tijden wordt de kwalitatieve samenhang geborgd, maar lokaal kunnen verschillende accenten worden gelegd. De groenblauwe passages in oost-west richting leggen de verbinding met bos en polder. Bij deze verbindingen staat het belang voor natuur, recreatie en waterhuishouding voorop. De verbindingen in noord-zuid richting bepalen in veel gevallen de uitstraling van de stad. De betekenis van het netwerk voor natuur of waterbeheer houden we in stand Hier zien we bovendien een kans om de cultuurhistorische kwaliteit of stedenbouwkundige betekenis verder te vergroten.

In bijgaande visiekaart verbeelden we onze ambities voor de groenstructuur. Deze kaart is geen plankaart, maar geeft richting bij ruimtelijke afwegingen zodat de samenhang van groen en water wordt behouden en versterkt.

Groenelementen in de groenstructuur

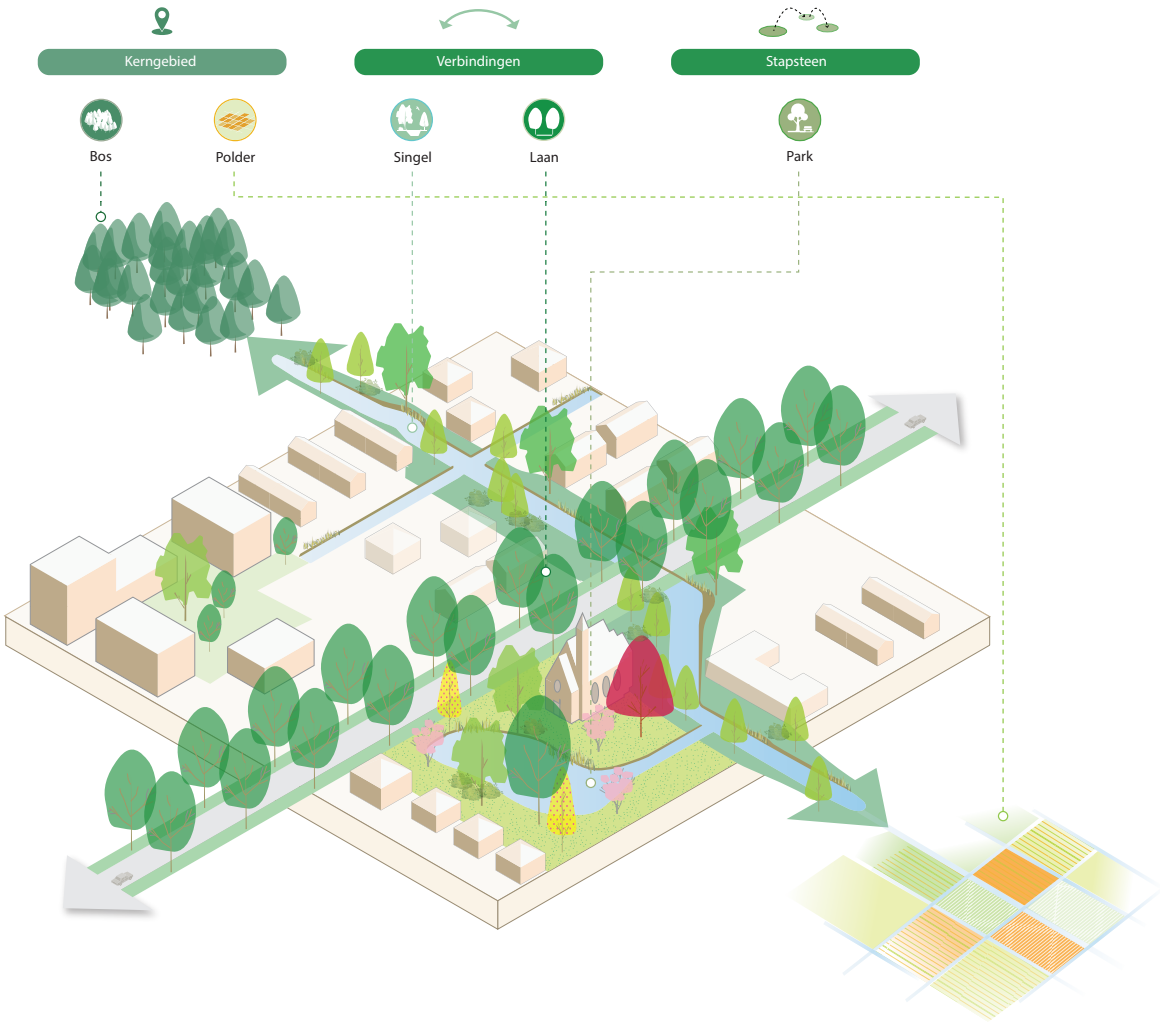

Stad en natuur zijn robuust verbonden door groen en water

De functionele samenhang van de groenstructuur wordt verbeterd

We verbinden met de groen-structuur stad met natuur

Groenstructuur verbinden met de omgeving

Om de groenstructuur duurzaam in stand te houden zijn ontwikkelingen in de groenstructuur ruimtelijk beperkt. Ze kunnen alleen plaats vinden als er aangetoond kan worden dat ze een verbetering leveren aan de kwaliteit van de groene structuur en de samenhang ervan niet verbreken (volgens het ja, mits... principe). Bovendien moet de groenstructuur worden uitgebreid bij ruimtelijke ontwikkelingen om de samenhang van het groene netwerk te versterken. Bij de aanleg van nieuwe gebieden, zoals De Scheg, onderzoeken we hoe parken en groene verbindingen een uitbreiding kunnen vormen op de bestaande groenstructuur.

Met onze lokale partners willen we de waardevolle buitengebieden meer betekenis geven. Handhaven en versterken van de grote landschappelijke, recreatieve en natuurwaarde vormt voor de gemeente een belangrijk vertrekpunt voor het groen. Daarbij streven we, waar mogelijk, naar het bundelen van groene functies.

We willen de aansluitingen van het netwerk op bos en polder verbeteren en meer herkenbaar maken. We sluiten met de inrichting daarom zo veel als mogelijk aan op de natuurlijke kenmerken van deze gebieden. Zodat de landschappelijke identiteit ervan onderdeel gaan uitmaken van de groene identiteit van onze stad.

De (heem- en sport-)parken koesteren we. Waar mogelijk willen we deze meer divers maken en verrijken met nieuwe functies. Door bij de inrichting zorgvuldig te zoneren en waar mogelijk functies te combineren is het mogelijk om bestaande waarden te behouden en daar nieuwe waarden aan toe te voegen.

We willen de functionele samenhang versterken door bestaande barrières in de groenstructuur op te heffen. Daarom voegen we groen toe waar dat nodig is en passen de inrichting aan op de gewenste functie of ecosysteemdienst. Bovendien besteden we bij (her-)inrichting van de groenstructuur meer aandacht aan de verschillende ecosysteemdiensten van het netwerk. Waardoor de waarden van het groen beter aansluiten bij de gewenste functie.

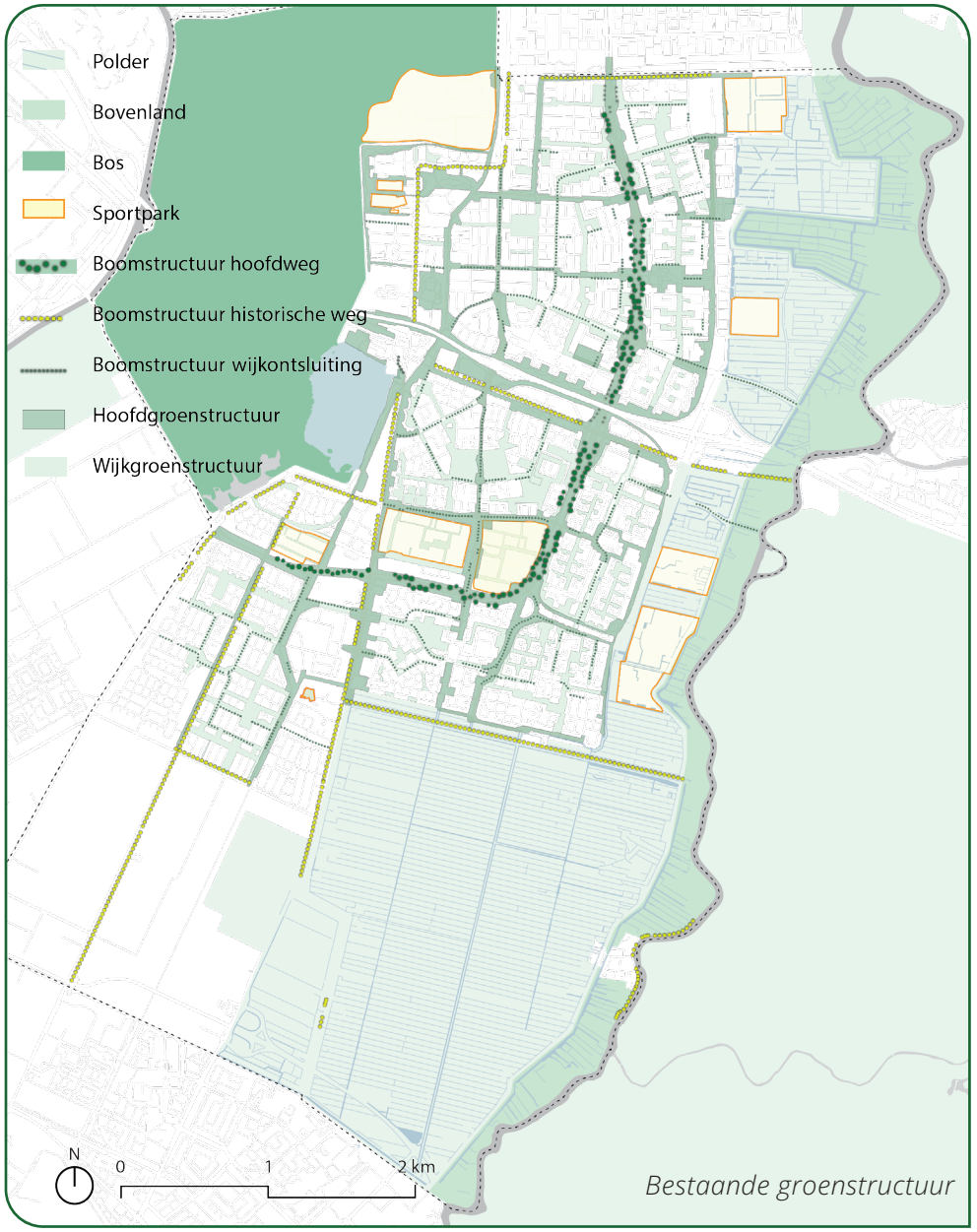

Bestaande groenstructuur

Hoofdgroenstructuur verbinding (
Hoofdgroenstructuur verbinding)
Toekomstige Hoofdgroenstructuu
Toekomstig park
Park
Polder bovenland
Polder
Bestaande Hoofdgroenstructuur
Wijkgroen
N
0
1
2 km
Ambitie groenstructuur

Waardevol groen

We willen dat ons groen en water bijdraagt aan het welzijn van mens en dier omdat het zorgt voor een fijne, aantrekkelijke leefomgeving. We streven naar groen en water dat meer waardevol wordt. We versterken de waarden van het groen en sluiten aan bij internationale duurzaamheidsdoelen. We werken en denken vanuit het besef dat al het groen van waarde is - en realiseren ons dat de betekenis ervan kan variëren in plaats en tijd. We verhogen de bijdrage die het groen blijvend kan leveren aan natuur, klimaatadaptatie, gezondheid en de groene identiteit.

Bijdrage aan het welzijn van mens en dier

Amstelveen kent een lange traditie van groene ontwikkelingen. Daarom is onze stad rijk aan groen en is het groen overal dichtbij te beleven. Bij de aanleg heeft het groen een inrichting gekregen die voldeed aan de wensen en eisen van dat moment. Soms zijn deze nog van toepassing, maar verdergaande verstedelijking én nieuwe maatschappelijke opgaven stellen vaker nieuwe eisen aan het groen.

We willen als gemeente inzetten op behoud en verbetering van de kwaliteit van ons (openbaar) groen. Daarom willen we de betekenis ervan voor het welzijn van mens en dier te vergroten. Groen in de stad draagt bij aan diverse welzijnsaspecten, zoals natuur, klimaatadaptatie, gezondheid en identiteit. Ze zijn afzonderlijk, maar vaker nog in combinatie, kwalitatief of kwantitatief uit te drukken bij ruimtelijke afwegingen. En kunnen, bovendien, aan betekenis winnen of verliezen.

Waarden verbeteren

We hanteren vier ‘waarden’ die ons helpen om de betekenis van groen en water uit te drukken: natuurwaarde, klimaatwaarde, gezondheidswaarde en identiteitswaarde. Deze waarden sluiten aan bij de Sustainable Development Goals, die door de Verenigde Naties zijn vastgesteld om duurzame ontwikkeling mogelijk te maken. We hanteren deze waarden om de kwaliteit van het groen en water te vergroten en aan te passen aan veranderende behoeften. Bestaande waarden behouden en versterken we, en we streven ernaar om nieuwe waarden toe te voegen.

De waarden maken de relatie met andere maatschappelijke thema’s of beleidsdomeinen duidelijk. Om de groene ruimte optimaal te benutten streven we naar samenhang tussen deze waarden, door bewust te bundelen of juist te zoneren.

Waardenbewust werken

Door waardenbewust te werken stellen we de betekenis van het groen centraal bij ruimtelijke afwegingen en wordt het afwegingsproces transparant. Met een waardengerichte aanpak van ontwikkeling en beheer vergroten we de betekenis van het groen op verschillende schaalniveaus en maken het groen in de stad meer divers.

De natuurwaarde verbeteren we door ecologische verbindingen te versterken en de biodiversiteit te vergroten. We gaan zorgvuldig om met bestaande natuur en stemmen met inheemse beplanting af op de natuurlijke omgeving en de gewenste natuurdoelen. Met gevarieerde inrichting- zoals een broedhoop, vlinderbosje of landschappelijke beplantingen - maken we een grote biodiversiteit mogelijk.

De klimaatwaarde verhogen we door bodem en water centraal te stellen. Zo vangen we de schadelijke gevolgen van klimaatverandering op en houden groen duurzaam in stand. Met bomen en groen temperen we de stedelijke hitte en richten ons op kwetsbare groepen of overlastgebieden. Met groen - zoals een geveltuintje, een koele boom of waterberging- dragen we bij aan een comfortabele omgeving.

De gezondheidswaarde versterken we door met groen en in groengebieden een gezonde leefstijl te stimuleren. Met voorzieningen in het groen - zoals een bankje in het plantsoen, een schooltuin of een hardlooptrail - verbeteren we de mogelijkheden voor ontmoeting, ontspanning en beweging.

De identiteitswaarde vergroten we met aantrekkelijk groen dat het karakter versterkt van zowel de centra, woonwijken als buitengebieden. Met een inrichting die aansluit op het karakter van de stad, bos en polder - zoals (historische) lanen, een singel of heempark - werken we aan ons groene imago.

Waarden van groene elementen

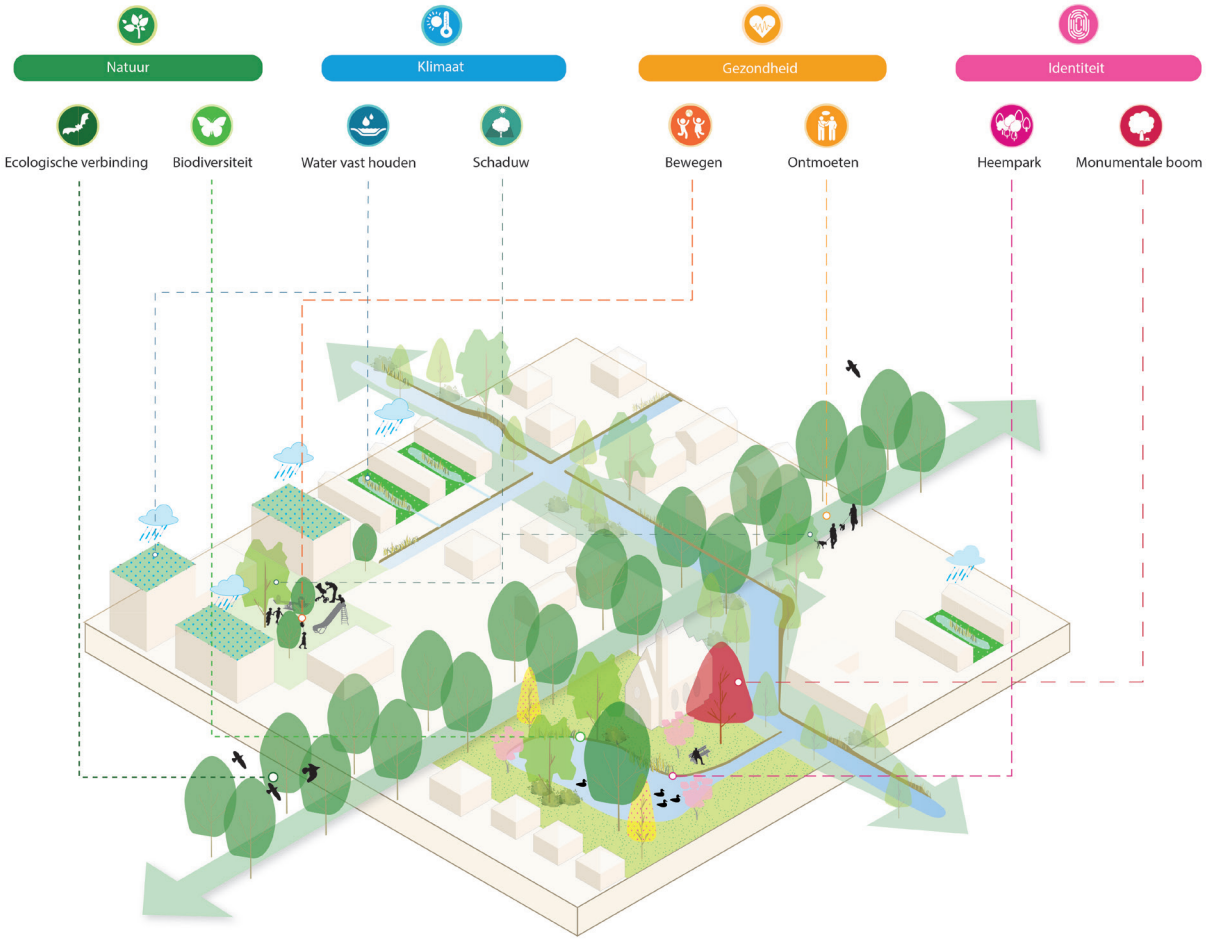

Groen en water dragen bij aan het welzijn van mens en dier

De waarden van het groen worden verbeterd

We denken en werken vanuit de waarden van het groen

Natuur

Divers en robuuste verbindingen

Met groen dragen we bij aan leven op land en in water.
Natuur omvat het leven op het land in al zijn vormen. Bescherming en herstel van ecosystemen en biodiversiteit kunnen de weerbaarheid versterken tegen toenemende bevolkingsdruk, intensivering van gebruik van land of water en de verandering van het klimaat. Groen, zowel de natuurlijke vegetatie als andere natuurlijke elementen zoals dood hout, ruigte en het oppervlaktewater, is essentieel voor de natuur. Het vormt de basis voor een diversiteit aan planten, bodemleven en dieren en maakt migratie mogelijk naar het buitengebied.

De buitengebieden van Amstelveen kennen een aantal bijzondere, karakteristieke natuurwaarden. Vanwege haar ligging tussen het Amsterdamse Bos en de polders heeft Amstelveen een verscheidenheid aan plant- en diersoorten en draagt het groen bij aan de ecologische verbindingen tussen de gebieden. Het stedelijk groen kent haar eigen natuurwaarden: parken en plantsoenen vormen natuurlijke stapstenen. Groen- en waterstructuren verbinden deze onderling en met de omgeving. Particulier groen, zowel in tuinen als op of aan gebouwen, draagt bij aan de stedelijke ecologie.

Amstelveen wil de natuur versterken door met groen en water de biodiversiteit te vergroten en ecologische verbindingen te verbeteren.
De ecologische kwaliteit van de buitengebieden en -wateren willen we met zorg verder ontwikkelen in balans met, en passend bij, de natuurlijke omgeving. We gaan uit van bodem en water, stellen natuurdoelen en zoeken naar harmonie met de recreatieve betekenis van bos en polder.
De oost-westelijke verbindingen van de water- en groenstructuur zetten we in als natuurlijke verbinding tussen bos en Amstel. Heemparken vormen essentiële ecologische stapstenen. En we realiseren natuurlijke verbindingen om de leefruimte voor planten en dieren van plantsoenen en in bermen en singels te verbeteren.
In de wijk willen we de biodiversiteit verbeteren met natuurinclusieve (her-)inrichting en beheer. En betrekken daarbij ook anderen, zodat ook privaat groen en groene gebouwen kunnen bijdragen aan lokale doelen voor natuurontwikkeling.

Klimaat

Droge voeten en een koele omgeving

Met groen dragen we bij aan klimaatadaptatie.
De toename in het aantal tropische dagen leidt tot steeds grotere gezondheidsrisico's. Langere periodes van droogte, maar ook hevige regenval, leiden tot grote schade aan gebouwen, de natuur en een verstoorde bereikbaarheid. De effecten van klimaatverandering vormen een bedreiging voor mens en natuur. Groen kan helpen om de nadelige effecten van klimaatverandering te verminderen.

Amstelveen heeft dankzij haar vele groen de potentie om negatieve gevolgen van klimaatverandering te verminderen. Bomenrijke groengebieden zoals het Amsterdamse Bos verminderen het stedelijk hitte-eilandeffect in de omgeving. Bomen in de wijk verlagen de gevoelstemperatuur van de openbare ruimte aanmerkelijk.
De effecten van te veel of te weinig regenwater zijn verspreid door de stad zeer divers. Vooral de historische veengronden, zoals het Oude Dorp of Bovenkerk en de heemparken, of sterk versteende gebieden, zoals het Stadshart, zijn kwetsbaar.

Amstelveen wil zich voorbereiden op klimaatextremen door hittestress te verminderen met bomen en regenwater, waar mogelijk, te laten infiltreren in de bodem.
De Amstelveense groenstructuur willen we inrichten ten behoeve van een aangenaam verblijf tijdens warme dagen. Dat vraagt om een klimaatbewuste inrichting van groenstructuur en buitengebieden en een goede bereikbaar- en toegankelijkheid.
Stedelijk- en wijkgroen willen we meer klimaatcomfortabel inrichten, vooral daar waar veel of juist kwetsbare inwoners komen, zoals het Stadshart, zorg- of buurtvoorzieningen of scholen. Bewoners kunnen een steentje bijdragen in de wijk of door hun tuinen te onttegelen.
We willen water en bodem centraal stellen bij groeninrichting -beheer om bij te dragen aan opvang, berging en afvoer van regenwater. En de continuïteit van de groenstructuur bewaken om een robuust watersysteem te garanderen.

Gezondheid

3 GOOD HEALTH AND WELL-BEING

Toegankelijk en bereikbaar groen

Met groen dragen we bij aan goede gezondheid en welzijn.
Welvaartsziekten hebben een negatief effect op onze gezondheid, levensgeluk en levensverwachting. Groen draagt bij aan het voorkomen en behandelen van ziektes en psychische problemen. De stedelijke groenstructuur en de aanwezigheid en verblijfswaarde van het groen dichtbij is van grote waarde voor het welzijn. Groen biedt ruimte voor ontmoeting, ontspanning en beweging en draagt zo bij aan de gezondheid van onze inwoners.

Amstelveen heeft vanwege de royale hoeveelheid groen in en om de stad de potentie om te voorzien in een gezonde leefomgeving.
Het Amsterdamse Bos en de polder bieden een breed palet aan sport- en recreatieve voorzieningen, al is waterrecreatie nog beperkt. Verspreid door de stad liggen parken en buitensportvoorzieningen waarin bewoners elkaar kunnen ontmoeten en in verenigingsverband sport wordt bedreven. Er is relatief veel wijkgroen dichtbij, maar het gebruik ervan, bijvoorbeeld voor informele beweegvoorzieningen is beperkt.

Om gezond gedrag te stimuleren willen we groen beter geschikt maken voor verblijf en beweging. We willen dat groengebieden voor iedereen inclusief, dichtbij en toegankelijk zijn. Dat ze worden verrijkt met uitnodigende voorzieningen en het mogelijk is om met respect voor de natuur ervan te genieten.
We willen het Amsterdamse Bos en delen van de polders recreatief verder ontwikkelen. En recreatie zorgvuldig combineren en te laten profiteren van natuurontwikkeling, zoals ten behoeve van waterkwaliteit of natuureducatie.
De groenstructuur willen we inzetten als informeel structurerend raamwerk voor sport en bewegingsruimte. Deze routes voor gezonde mobiliteit sluiten we aan op het bos, de polder en recreatievoorzieningen in de regio en maken we beter bereikbaar en herkenbaar.
In de wijken willen we de verblijfswaarde en toegankelijkheid van het openbaar groen verbeteren, vooral voor kwetsbare groepen, zoals ouderen en kinderen. Waarbij vanwege het groen dichtbij bewoners individueel en collectief actief worden gestimuleerd om buiten te verblijven of elkaar te ontmoeten.

Identiteit

11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES

Identiteit - groene stad tussen bos en polder

Met groen dragen we bij aan duurzame steden en gemeenschappen.
Kwalitatief groen is een positieve vestigingsfactor in onze drukbevolkte regio en een essentieel onderdeel voor duurzame verstedelijking. Groen draagt bij aan sterke landschappen en aantrekkelijke openbare ruimte, waar mensen trots op zijn en met plezier gebruik van maken.

Gelegen tussen bos en Amstel is Amstelveen in uitgegroeid van polderdorp tot een groene stad ‘tussen de bomen’. De buitengebieden kennen hun eigen landschappelijke identiteit: met lommerrijke bossen en plassen aan de westzijde en de (half-)open polders aan oostzijde.
De heemparken illustreren met een monumentenstatus het succes van het gedachtengoed van Jac. P. Thijsse. En een groentraditie in de geest van C.P. Broerse heeft Amstelveen een kenmerkende groene identiteit gegeven. De hoofdgroen- en singelstructuur versterken de groene samenhang in de stedenbouwkundige opzet van de wijken. Bomen bepalen de groene identiteit van wegen. Veel wijken zijn aangelegd met een kenmerkende en hoogwaardige inrichting van groen. Toch is de openbare ruimte soms te beperkt of te eentonig geworden. Hierdoor wordt het groen minder gewaardeerd door onze inwoners.

Amstelveen wil zich blijven onderscheiden als groene stad door typisch Amstelveense kenmerken ervan op diverse niveaus te versterken.
We willen de landschappelijke kenmerken van de buitengebieden laten aansluiten op regionaal erfgoed of landschappelijke structuur. Het groene karakter van de groenstructuur sluit aan op die landschappelijke karakteristiek. Met laanbomen en berminrichting willen we de (historische) betekenis van hoofdwegen vergroten en de oriëntatie in de stad versterken bij entrees en kruisingen. En willen de heemparken in stand houden in de geest van de karakteristieke groenontwikkeling.
Het wijkgroen willen we een meer divers karakter geven. In woonbuurten zal er ruimte zijn om lokaal (met bewoners) een eigen expressie te geven aan de openbare ruimte. We willen dat het Stadshart zich ontwikkelt tot een groen visitekaartje voor bezoekers.

Groen in balans

We willen ook bij verdere groei een aantrekkelijke, groene stad blijven. We streven naar een blijvende balans tussen stad en groen. Daarom zorgen we dat stedelijke ontwikkeling leidt tot een groene kwaliteitsimpuls. We zetten in op natuurlijke oplossingen die waarden toevoegen bij verdere verstedelijking.
We willen dat groen en water bij een veranderende behoefte door verstedelijking kunnen blijven bijdragen aan een aangename, gezonde leefomgeving.

Groen en stad in balans ontwikkelen

Ontwikkelingen in de stad volgen de dynamiek van de regio. Er is een grote behoefte aan extra woningen en economische en maatschappelijke ontwikkelingen vragen om ruimte. We willen voorkomen dat deze ontwikkelingen ten koste gaan van de kwaliteit van het groen en daarmee ook een prettige en gezonde leefomgeving. En vinden daarom ook onze buitengebieden te waardevol om verder te verstedelijken.

We streven naar 'groen in balans': we willen dat de kwaliteit van groen meegroeit met onze ontwikkeling en zich aanpast aan veranderende omstandigheden en behoeften. Daarom willen we sturen op een balans tussen de ruimtelijke ontwikkelingen en de leefbaarheid van de stad, ook wanneer het 'voller' wordt in de stad.

Kwaliteitsimpuls groen

We willen dat ontwikkelingen bijdragen aan een groene kwaliteitsimpuls. Een kwaliteitsimpuls kan bestaan door uitbreiding van het groen of door één of meerdere waarden van het groen aantoonbaar te verbeteren. Juist door een integrale aanpak en het bundelen van een aantal gebiedsspecifieke opgaven kan groen door herinrichting aan kwaliteit winnen. De wijze waarop dat plaats vindt verschilt afhankelijk van de doelen die benoemd zijn voor de locatie of de aard van de ontwikkeling.

Als ontwikkelingen leiden tot een afname van groen zullen we per situatie bepalen hoe groen kan worden toegepast om de effecten op natuur, klimaat of leefbaarheid te compenseren. Ook groen op of aan gebouwen kan waarden toevoegen.

Bij grotere stedelijke ontwikkelingen willen we zowel een kwantitatieve als kwalitatieve bijdrage realiseren aan het groen. Door nieuwe parken of groene verbindingen aan te leggen wordt de samenhang en functies van de groenstructuur versterkt. Nieuw wijkgroen draagt bij aan natuurwaarde, klimaatbestendigheid, gezondheid en een aantrekkelijke woonomgeving.

Natuurlijke oplossingen

Noodzakelijke ingrepen voor stedelijke ontwikkeling kunnen gelijktijdig leiden tot een verbetering van de kwaliteit van het groen. We willen groen meenemen als integraal onderdeel van onze stedelijke ontwikkelingen en zetten in op natuurlijke oplossingen voor leefbaarheid en duurzaamheid.
Aan de voorkant van projecten voor bijvoorbeeld wonen, werken of mobiliteit formuleren we randvoorwaarden voor groen, die bij voorkeur gebiedsspecifiek zijn. We richten ons daarbij zowel op het groen op of aan gebouwen als op de groene inrichting van de openbare ruimte en het toevoegen van bomen. Tijdens de uitvoering blijven we toetsen of de gewenste kwaliteitdoelstellingen worden behaald. Daar waar het niet mogelijk is om de gewenste kwaliteit binnen het project te realiseren zoeken we naar manieren om deze elders te compenseren.

Stedelijke vernieuwing en grotere stedelijke projecten kunnen ook bijdragen aan het verbeteren van de balans tussen stad en groen. Enerzijds zal de kwaliteit en kwantiteit van het groen in de openbare ruimte worden versterkt. Daarnaast kan ook de bestaande groenstructuur kwalitatief worden verbeterd of uitgebreid door de aanleg van nieuwe groengebieden of groene routes.

We ontwikkelen daarvoor randvoorwaarden met een focus op kwaliteit. Groenbehoud blijft het vertrekpunt indien mogelijk, maar we zetten vooral in op het versterken van de kwaliteit van het groen en het stellen van heldere doelen. De groene waarden en de samenhang daartussen vormen daarvoor het uitgangspunt. Daar waar kaders daarvoor ontbreken gaan we deze opstellen of actualiseren.

Groene stadsontwikkeling

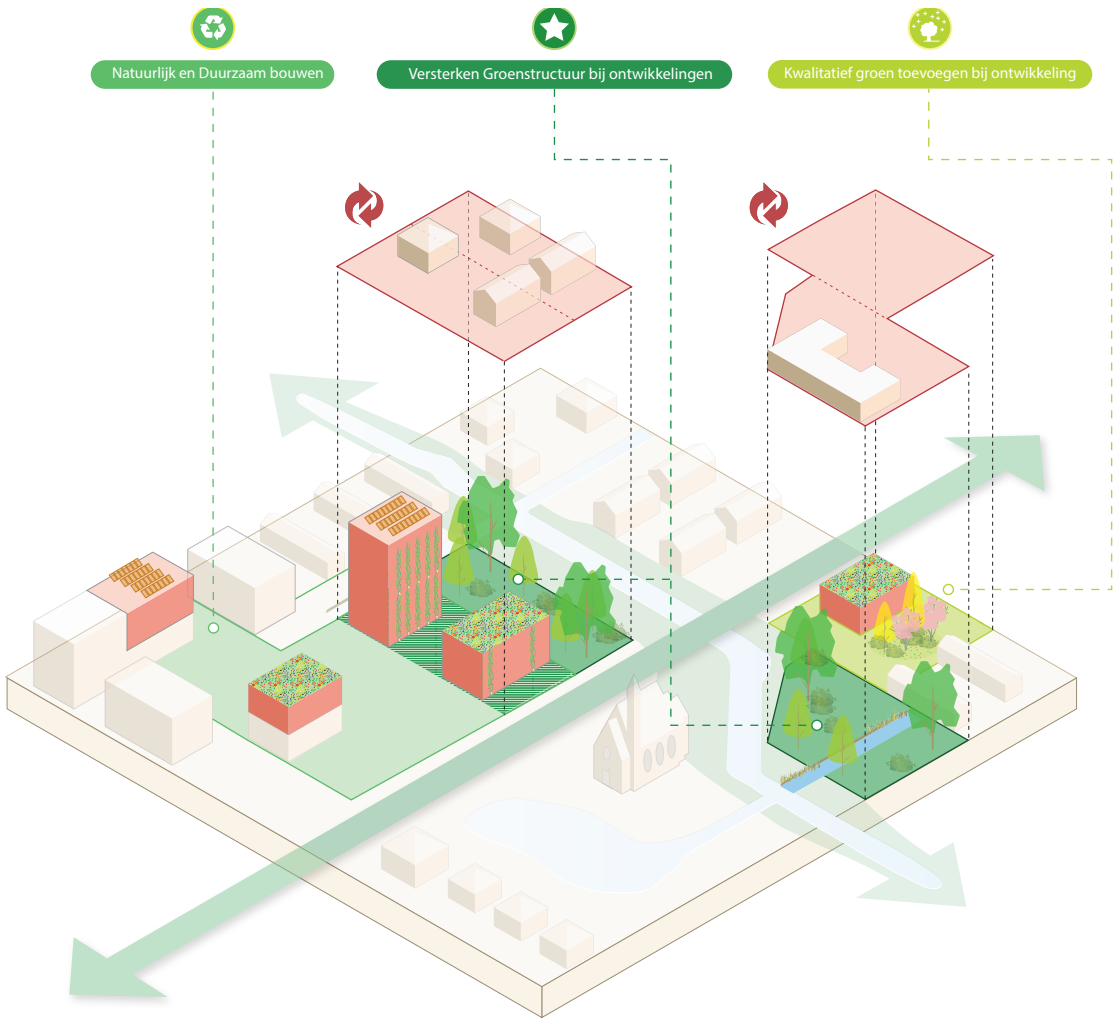

Groen en verstedelijking in balans

Openbaar groen krijgt bij stedelijke ontwikkelingen een kwaliteitsimpuls

We zetten natuurlijke oplossingen in voor een leefbare stad

Divers groen

We willen dat groen bijdraagt aan een brede gezondheid en een goed en veilig leefmilieu voor onze inwoners. We streven ernaar dat het openbaar groen in de wijken meegroeit met onze inwoners. Daarom maken we wijkgroen divers en aanpasbaar aan veranderende behoeften. We werken samen aan wijkgroen voor en met onze inwoners. We zorgen ervoor dat groen van betekenis blijft voor de wijk - ook als de behoeften veranderen.

Groen groeit mee

De inrichting van het wijkgroen is bepalend voor een aantrekkelijke, veilige en prettige woonomgeving. Daarmee vormt wijkgroen een voorwaarde voor de tevredenheid over de directe woonomgeving.

Wijken veranderen voortdurend. Bijvoorbeeld om te voorzien in de woningbehoefte, aanpassingen van de (ondergrondse) infrastructuur of een veranderende demografie of leefstijl. We willen dat de (groen-)inrichting van onze wijken voldoende ruimte biedt en optimaal is afgestemd op behoeften die er leven.

Daarom streven we naar voldoende wijkgroen dat van waarde blijft en zich kan blijven aanpassen aan de levensloop van onze wijken. Een positieve betrokkenheid, de behoeften en het welzijn van onze inwoners staan daarbij voorop.

Divers en flexibel

We willen de kwaliteit van het wijkgroen verbeteren door de lokale betekenis ervan te vergroten. De leefbaarheid van de wijk staat daarbij centraal. Gezondheid en klimaat zijn daarvoor belangrijk, maar ook andere waarden van groen dragen daaraan bij. Met oog voor de plaatselijke opgaven en een waardenbewuste benadering kijken we hoe we het groen kunnen aanpassen aan lokale wensen en doelen.

We willen toe naar een aanpak die meer maatwerk is. Waarbij inwoners zich betrokken voelen bij het groen in de buurt. Daarom willen we met duidelijke kaders met hen in gesprek gaan over inrichting en beheer van het groen.

We willen meer inwoners betrekken bij de vergroening van de stad en bekend maken met nieuwe maatschappelijke opgaven. Wij willen stimuleren dat inwoners met zelfbeheer een actieve bijdrage leveren aan het wijkgroen en zetten participatie in voor een breed draagvlak.

Voor en met bewoners

Met een wijkgerichte aanpak van buurtgroen willen we een grotere diversiteit van het wijkgroen bereiken. We formuleren met bewoners duidelijke kaders en doelen, en benoemen een basisniveau. De waarden van groen helpen ons om deze passend bij de locatie en gelegenheid in te vullen.

We willen de biodiversiteit van het groen vergroten. Per wijk bepalen we op welke wijze groene en stedelijke elementen het beste kunnen bijdragen aan de lokale natuurwaarden. Zo vergroten we zowel de diversiteit als de belevingswaarde van natuur.

Met het wijkgroen kunnen we de lokale verschillen in waterbeheer en stedelijke hittevorming positief beïnvloeden. We willen samen met inwoners bepalen of en waar we openbare ruimte of parkeervoorzieningen kunnen vergroenen en extra bomen of minibossen kunnen realiseren. Zodat klimaatadaptieve maatregelen worden afgestemd op plaatselijke mogelijkheden.

We willen dat het wijkgroen goed toegankelijk is en voorzieningen biedt voor ontmoeting en beweging. Inwoners en maatschappelijke partners worden betrokken bij de groeninrichting. Met groene schoolpleinen, en het faciliteren van zelfbeheer of medebeheer van buurttuinen vergroten we de sociale cohesie in de wijk.

We willen dat het wijkgroen herkenbaar en ook aantrekkelijk is. De inrichting willen we laten passen bij de stedenbouwkundige omgeving én laten aansluiten op de wensen van de inwoners. Daarmee willen we bereiken dat inwoners tevreden zijn en blijven met de uitstraling van hun directe woonomgeving.

Flexibele groeninrichting

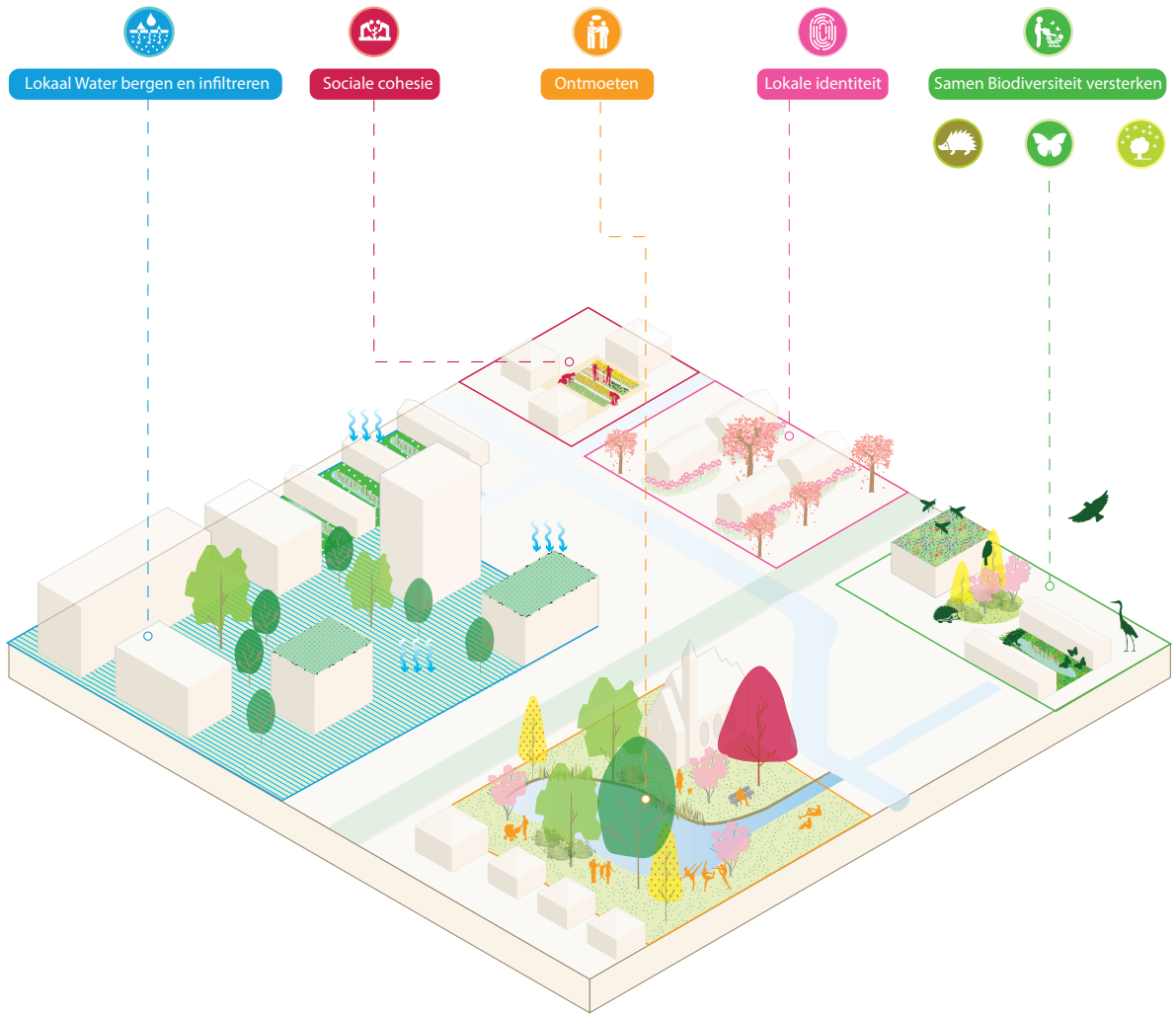

Groen groeit mee met onze veranderende behoeften

Het wijkgroen is divers en is flexibel aanpasbaar

We ontwikkelen het wijk-groen voor en met onze in-woners

5 Bouwen aan groen Amstelveen

Deze groenvisie vormt de aanleiding voor de gemeente om de kwaliteit van het groen mee te laten groeien met de stad. Het stelt vier ambities centraal die de gemeente de komende jaren gaat uitwerken in concreet beleid en uitvoeringsprojecten. De vier ambities beschrijven wat we gaan doen, en leggen ook de basis voor hoe en met wie.
Om aan de slag te gaan met deze ambities is veel nodig. Naast de gemeentelijke uitvoeringspraktijk zullen ook politiek, inwoners, partners, ontwikkelaars en kennisorganisaties betrokken worden bij de realisatie. In dit hoofdstuk doen wij aanbevelingen voor verdere uitwerking van de visie.
De doorwerking van dit beleid past in de geest van de nieuwe omgevingswet. Een voortdurende afstemming met enerzijds de Omgevingsvisie en anderzijds de omgevingsplannen moet dit beleid verankeren binnen Amstelveen.

Beleid en kaders

De groenvisie introduceert nieuw beleid op groene thema's. De visie resulteert in uitwerkingen van gemeentelijk beleid, zoals nota's, werkwijzen of verordeningen. Evaluatie van het beleid geschiedt via de afzonderlijke uitwerkingstrajecten.

Nota's
Gemeentelijk beleid ten aanzien van de ambities uit deze visie vormen kaders bij de actualisatie van bestaand of nieuw beleid voor groen of verwante thema's.

Werkwijze
We ontwikkelen nieuwe kaders die randvoorwaarden stellen voor nieuwe stedelijke functies en het mogelijk maken om natuurlijke oplossingen te integreren binnen stedelijke (her-)inrichtingsprojecten. Deze visie gaan we verder uitwerken als (groen-)normen en eisen of richtlijnen voor groen en opnemen in de gemeentelijke werkwijze voor natuurinclusieve, klimaatadaptieve en gezonde verstedelijking.

Beleidsregels en verordeningen
Via bestaande en nieuwe gemeentelijke beleidsregels of verordeningen betreffende groen willen we de vergroenings- of participatiedoelen mogelijk maken.

Werkwijze

We beogen met de visie een grotere bijdrage van groen aan actuele maatschappelijke opgaven en transparante besluitvorming. Omwille van een integrale werkwijze en transparante besluitvorming willen we de samenwerking op verschillende schaalniveaus en met meerdere partijen versterken.

Samenwerking regionale overheden
De bestuurlijke samenwerking en afstemming over de buitengebieden met andere overheden en gebiedsbeheerders op regionaal niveau zetten we voort.

Integreren ambities bij beheer en ontwikkeling
We versterken de interne samenwerking om onze ambities te integreren in gemeentelijk beheer en ontwikkeling van eigen grond of vastgoed.

Samenwerking met bewoners en organisaties
Wij willen samenwerking organiseren met onze inwoners over wijkgroen en blijven onze communicatie voeren via de gebiedsorganisatie. Met de Groenraad stemmen we af over stedelijke- en gebiedsontwikkelingen.

Samenwerking bij ruimtelijke planvorming
We gaan de samenwerking bij ruimtelijke planvorming versterken. Terreinbeheerders, waterschappen, ontwikkelaars en belangennorganisaties, zoals de Groenraad of gebiedsvertegenwoordigers, betrekken we bij groenafwegingen.

Vergroten kennis groen bij nieuwe ontwikkelingen van derden
We brengen onze ambities in tijdens de initiatief- en uitvoeringsfase met externe ontwikkelpartijen en willen in gemeenschappelijkheid zoeken naar oplossingen door passend te adviseren, te inspireren en te toetsen.

Kennis, communicatie en samenwerking

Het realiseren van de ambities uit de visie vereist zowel in- als externe afstemming.

Groenraad en gebiedsorganisaties blijven betrekken
Bij het opstellen van deze visie zijn onze partners en participatiestructuren, zoals de Groenraad, betrokken geweest. Met hen blijven we in overleg over de waarden van groen, met name op het niveau van de groenstructuur en buitengebieden.

Samenwerking met interne uitvoerders en gebiedspartners
Bij projecten voor stedelijke herontwikkeling of beheer wordt het thema groen afzonderlijk afgestemd met uitvoerende instanties. De benoemde waarden worden een vast onderdeel van communicatie over het afwegingsproces.

Interne en externe uitvoerders inspireren
Implementatie van nieuwe waarden bij ontwikkeling en beheer vereist naast kaders ook naar middelen om concepten om te zetten naar haalbare ideeën. Met uitvoerenden binnen de gemeentelijke organisatie en daarbuiten gaan we op zoek naar effectieve instrumenten en vergroten zo voortdurend onze kennis.

Samenwerking met (kennis)organisaties
Indien kennis onvoldoende aanwezig is binnen de gemeentelijke organisatie kunnen bij verdere uitwerking van de visie in beleid of uitvoering relevante kennisinstituten of -organisaties worden betrokken.

Bewoners informeren over groenvisie
Uit participatie blijkt dat inwoners aandacht vragen voor natuur, klimaat of recreatie. Waar nodig kan aanvullende publiekscommunicatie worden ingezet om de betrokkenheid te vergroten, draagvlak te versterken en zelforganisatie te stimuleren.

Evalueren en onderzoeken

Met deze visie bouwen we verder op een jarenlange, merendeels succesvolle praktijk van groene ontwikkeling en beheer. Nieuw is onze ambitie om de waarden van het groen te versterken bij onze eigen uitvoering en die van derden. Om deze ambitie succesvol te realiseren kunnen we ervoor kiezen om de kennis die binnen de organisatie ontbreekt verder te ontwikkelen.

Kennis vergroten bij beleidsuitvoering
Bij beleidsuitvoering zal bepaald worden of en welke kennisvelden moeten worden vergroot. Gedacht kan worden aan thema's zoals biodiversiteit, ecologische knelpunten, ziekten en plagen, (ultra-)fijnstof, innovaties voor vergroenen van vastgoed of (ondergrondse) infrastructuur, *best practices* voor groen ten behoeve van klimaatadaptatie, gezondheid of recreatie.

Evaluatie van beleid
We streven naar een beleidscyclus waarbij het bereiken van gestelde doelen in de beleidsuitwerking of -producten voortdurend wordt gevolgd en doelen tijdig kunnen worden bijgesteld.

Financiering

Investeringen in een kwaliteitsimpuls van groen vallen buiten de reguliere budgetten voor beheer. Deze kunnen worden gefinancierd via het Fonds Groen, Water en Recreatie, waarvoor in de Perspectiefnota budget is gereserveerd. De visie stelt in deze fase nog geen concrete investeringen voor, maar zal als leidraad kunnen dienen bij het toekennen van financiering uit dit fonds.

Juridische borging

De groenvisie is onderdeel van ons thematisch beleid en geldt voor de hele gemeente. Uitgangspunten uit deze visie die worden overgenomen in de Omgevingsvisie zijn bindend voor de gemeentelijke organisatie.

Uitwerkingen op gebiedsniveau kunnen onderdeel uitmaken van gemeentelijke omgevingsplannen en daarmee bindend worden voor derde partijen.

De Smoestuin

Bijlagen

Bijlagen

Groenanalyse en Agendering 2023

zie *Denkmee.amstelveen.nl*

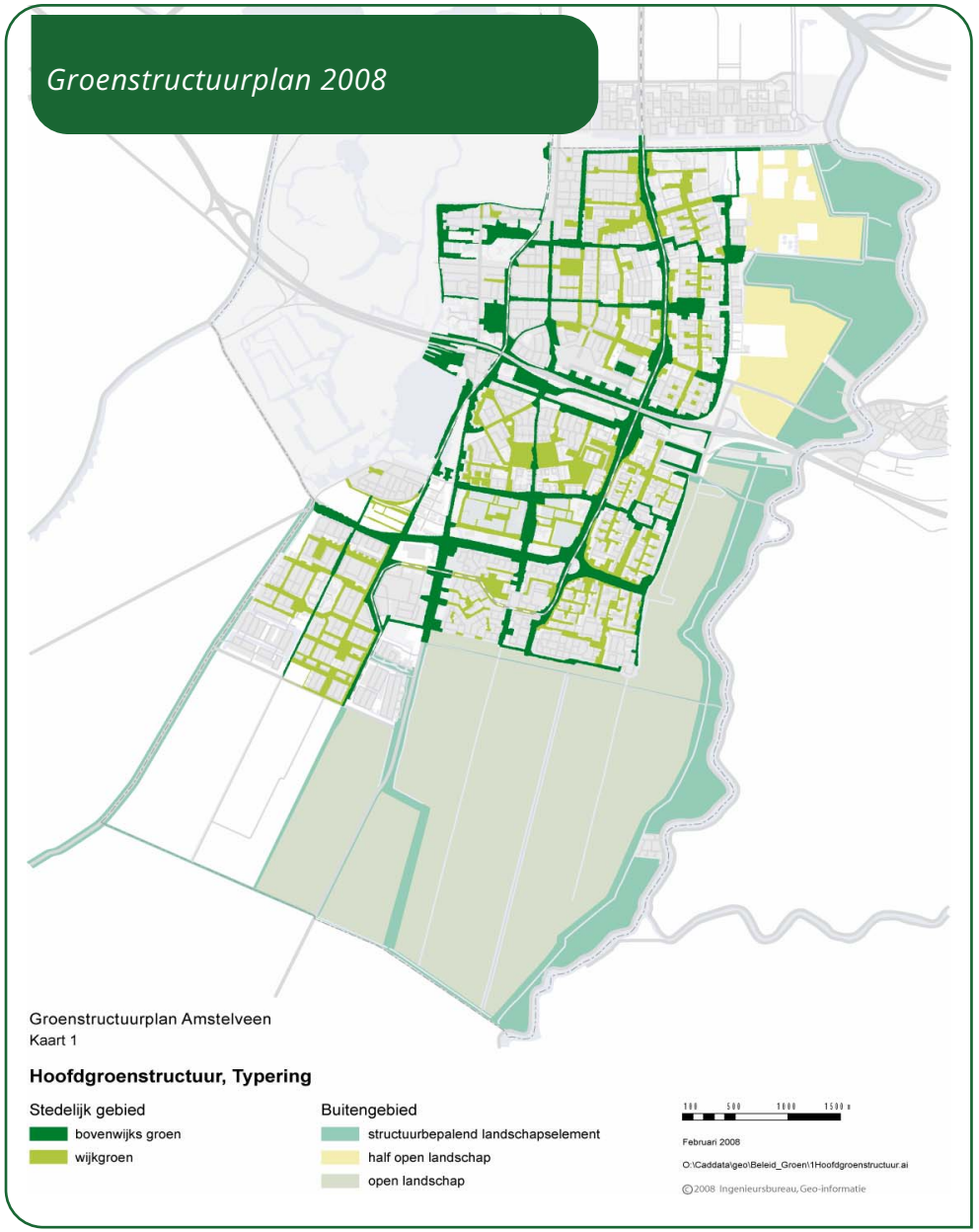

Groenstructuurplan 2008

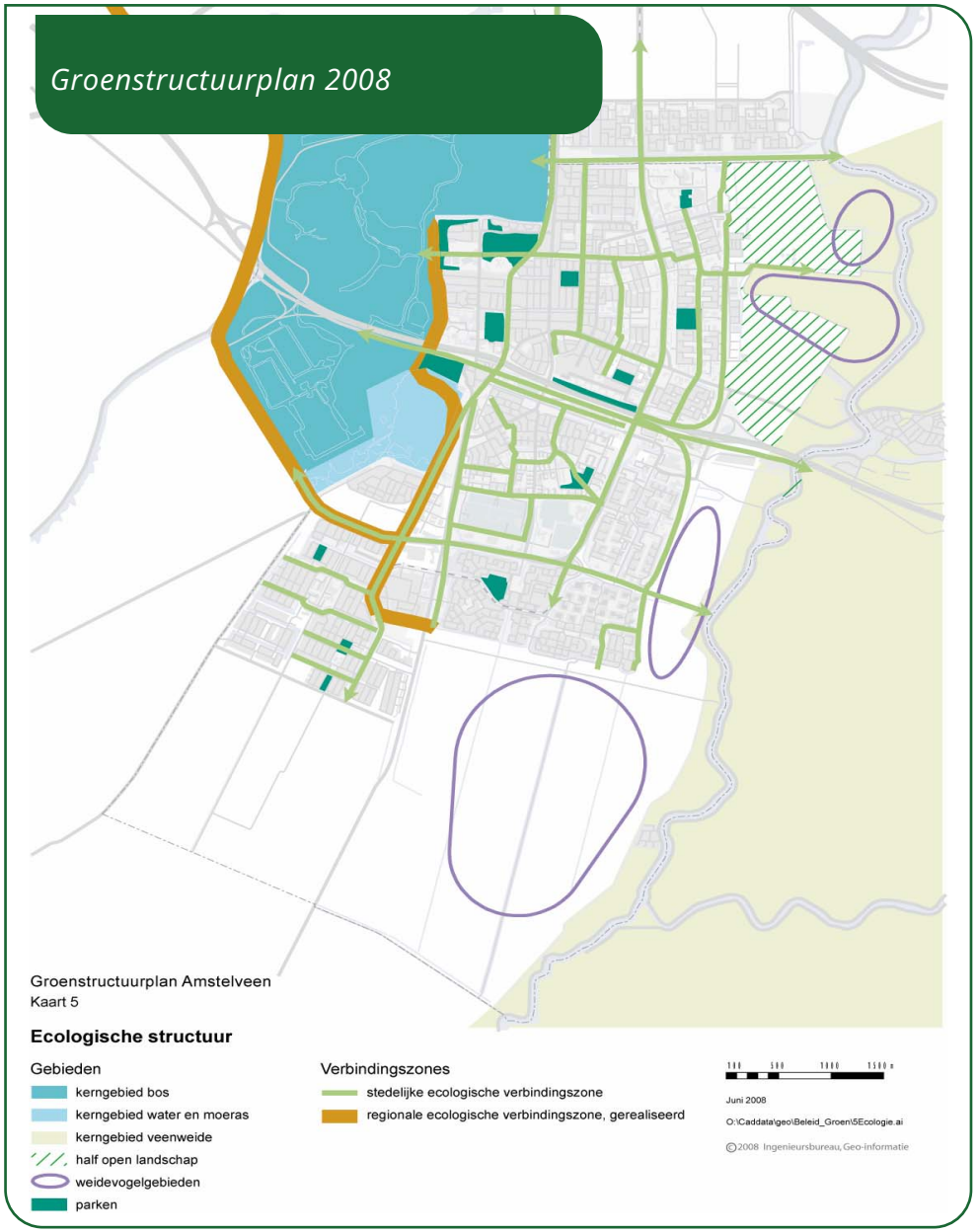

Natuurnetwerk Nederland provincie Noord Holland 2024

Begrippenlijst

Beleid
Een plan of set van regels en richtlijnen die zijn opgesteld om bepaalde doelen te bereiken of problemen op te lossen.

Beheer
Geheel aan handelingen om openbaar groen in goede conditie te houden, waaronder snoeien, maaien en herstellen van groen.

Biodiversiteit
De mate van verscheidenheid van het natuurlijk leven, zoals plant- en diersoorten. Deze soorten werken samen in een ecosysteem en zorgen voor balans in de natuur.

Biotoop
Natuurlijk leefgebied voor planten en dieren.

Bomenplan
Beleidsplan waarin is vastgelegd welke bomen belangrijk zijn voor de stad.

Bovenwijks groen
Groen waarvan het belang groter is dan voor de wijk, zoals groene routes, stadsparken of het landschap.

Buitengebied
Het buitengebied is de grond buiten de bebouwde kom. De landschapsopbouw is nog zichtbaar en het wordt gebruikt als natuur- en recreatiegebied of agrarisch gebied.

Ecologische verbinding
Een natuurlijke verbinding die het mogelijk maakt dat planten en dieren zich kunnen verplaatsen tussen verschillende natuurgebieden.

Ecosysteem
De natuurlijke elementen die gezamenlijk het leefgebied vormen voor planten en dieren.

Ecosysteemdienst
De bijdrage die groen- en water als onderdeel van een ecosysteem leveren voor de mens en de maatschappij.

Groen
In deze groenvisie bedoelen we meestal de natuurlijke elementen die onderdeel uitmaken van het openbaar groen, of de groen- en watergebieden in en rond de stad.

Groenstructuur
Een samenhangend geheel van parken, plantsoenen, wegbeplantingen en natuurgebieden. De groenstructuur hangt nauw samen met de landschappelijke ligging en de stedenbouwkundige opbouw van een stad.

Groenstructuurplan
Gemeentelijk beleidsplan dat het belang en de functionaliteit van het openbaar groen weergeeft.

Hitte-eiland
Het verschijnsel dat er lokaal sprake is van een grotere opwarming dan in de omgeving en wordt veroorzaakt door bijvoorbeeld bestrating of bebouwing.

Hittestress
De gezondheidsklachten die mensen krijgen als gevolg van extreme omgevingshitte.

Inheems
Planten en dieren die van oorsprong voorkomen in Nederland.

Kader
Een politieke uitspraak waarin een lijn wordt uitgezet die bepaalt hoe beleid en uitvoering tot stand komen.

Klimaatadaptatie
Het aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering (zoals hitte, droogte of) door het nemen van maatregelen, bijvoorbeeld bij de inrichting van de openbare ruimte.

Laan
Bomenrij die langs de kant van een weg is geplant.

Leefomgeving
De natuurlijke omgeving die bestaat uit lucht, water en bodem. Het begrip fysieke leefomgeving is bij wet vastgelegd en omvat zowel lucht, water en bodem als bouwwerken, infrastructuur, watersystemen, landschappen, natuur, cultureel erfgoed en werelderfgoed.

Medebeheer
Bij medebeheer helpen bewoners mee bij het beheren van het openbaar groen.

Metropoolregio Amsterdam/MRA
Een samenwerkingsverband tussen de overheden van Noord-Holland en Flevoland.

Natuur
In deze groenvisie bedoelen we alle levende organismen, hun habitat, het ecosysteem, met uitsluiting van de cultuurgewassen, de landbouwdieren en de huisdieren

Natuurinclusief
Werkwijze om bewust ruimte te maken voor planten en dieren op of aan gebouwen of in de omgeving.

Omgevingsvisie
In de omgevingsvisie worden meerdere sectorale visies samengebracht tot één integraal en langetermijnvisie voor de fysieke leefomgeving.

Openbaar groen
Vrij toegankelijke tuinen, groenstroken, plantsoenen, speelplaatsen, parken, recreatiegebieden en water.

Openbare ruimte
De openbare ruimte zijn vrij toegankelijke ruimten, zoals straten, pleinen, of parken, en is doorgaans in bezit van de (gemeentelijke) overheid.

Participatie
Bewoners en belanghebbende organisaties kunnen meedenken, meebeslissen of meedoen bij taken van de gemeente.

Verstedelijking
De verdere uitbreiding en verdichten van stedelijk gebieden, als gevolg van bevolkingsgroei en veranderingen in het levenspatroon van de bevolking.

Visie
Beleidsdocument waarin de gemeente haar vertrekpunt bepaalt op één onderwerp. De groenvisie schetst de ambitie voor het openbaar groen.

Watersysteem
Een aaneengesloten netwerk van (open) waterlichamen.

Zelfbeheer
Bij zelfbeheer zorgen bewoners zelf voor een stukje van hun omgeving.